

[Christmas Møller.]

jeg naturligvis erkende, at den første og maaske den fornemste Begrundelse for min anbefaling af Forslaget er, hvad man har undgaaet ved Vedtagelsen af dette Lovforslag af andet, mere og større, som let kunde være gennemført, om man ikke havde faaet dette Lovforslag vedtaget. Vi forvort Vedkommende har, efter at man har gennemført en Kornordning, som, selv om den ikke i alle Henseender er tilfredsstillende for os, og selv om man ikke har gennemført den Skatteordning, som vi mener maa være en Forudsætning for en virkelig Gældssanering af Landbruget, dog ment at kunne gaa med til dette Resultat af det høje Landstings Arbejde, fordi vi mener, at der gennem dette rækkes en Haand til en Række Medborgere, der derved kan faa deres Forhold ordnet, saaledes at Hjælp kan ydes dem. Jeg mener ikke, at vi Konservative i alle Henseender har faaet vore Ønsker opfyldt herigennem; jeg kan ogsaa godt erkende, at der paa enkelte Omraader er givet Tilslutning til Foranstaltninger, som vi ikke i Almindelighed kan give Tilslutning principielt set. Men saaledes som Stillingen er, mener vi, at Lovforslaget er det eneste mulige Resultat, man kan komme til, og derfor skal jeg paa mit Partis Vegne stærkt anbefale det til Vedtagelse i dette høje Ting.

Valdemar Thomsen: Lovforslaget saa ikke særlig godt ud, da det efter tredje Behandling forlod Folketinget, og desværre har det ikke forandret sig til sin Fordel, efter at det er behandlet i det andet høje Ting. Vi staar her over for et typisk Stykke Landstingsarbejde, som — det kan jeg sige med det samme — mit Parti ikke vil have Medansvar for. Landbrugets Ønsker med Hensyn til Rente- og Saneringslovgivningen kan ingen være i Tvivl om; mit Partis Ændringsforslag gav Udtryk for de Forventninger, man fra alle Sider i Landbruget havde næret, lige fra den mindste Husmand til den største Godsejer, fra Husmandsforeningerne, og maaske navnlig disse, til Landboforeningerne og Landbrugernes Sammenslutning.

Rentetilskuddet i Regeringens Forslag burde have været ændret til en tilbunds-gaaende Rentesænkning. Dette vilde ingen af Partierne støtte os i, og nu viser det sig, at hele Afsnit I bortfalder, uden at der, bortset fra Snak om Skattelettelser, tilsyneladende er gjort det mindste Forsøg fra Oppositionspartiernes Side paa at finde en Form, saaledes at de ikke uvæsentlige

Beløb, som Regeringen og Flertallet havde stillet i Udsigt, kan komme Landbruget til gode. Grunden til, at Forsøget ikke er gjort, spørger jeg ikke om, for jeg ved nemlig, at Landstingsflertallet først og fremmest tager Hensyn til, hvem der skal betale. Dette havde Regeringen sagt i de Forslag, der blev forelagt samtidig med det oprindelige, og det passede selvfølgelig ikke Flertallet i den anden Ende af Huset, og saa gik altsaa disse Millioner, der her er Tale om, Landbrugets Næse forbi.

Afsnit II kom ogsaa langt fra til at give de Penge, som Meningen var ved Forelæggelsen, og det fortjener Venstre og til Dels ogsaa de Konservative afgjort Æren for. Saneringslaanene bliver nemlig ikke udbetalt i rigtige Menneskepenge, men i Obligationer, som Debitorerne selv maa bære Kurstabet paa, naturligvis sammen med dem, der har Pengene til gode. Det bliver altsaa, som vi tidligere har hævdet, Familie, Venner, Haandværkere, handlende, som igen maa staa for Skud; de er til Gengæld snart fortrolige med den Rolle. Landstinget har sørget for, at det nu bliver et 4½ pCt.s Laan med Kurstab i Stedet for et 4 pCt.s Laan til pari Kurs. Saa ivrige var Landstingsflertallets Folk paa dette Omraade, at Ændringen i det væsentlige var foretaget, allerede forinden Forslaget forlod Folketinget, men det er og bliver Landstingets Stempel, der præger ogsaa dette. Derigennem kom man, og det var vel den egentlige Hensigt, bort fra Tvangslaanet, eller, rettere sagt, fra de Skuldre, det oprindeligt var foreslaaet, det skulde hvile paa, fik man læsset det over paa dem, der i Forvejen har mere end nok at slæbe paa. Det er en af Aarsagerne til, at vi ikke vil have Medansvaret; Ansaret kan i Forvejen blive tungt nok at bære over for alle de Debitorer, som bliver afskaaret fra denne Hjælp.

Men altsaa, endnu en Gang slap de store Aktieejere, Monopolindehavere o. s. v., udenom, og saa kan altsaa Landstinget nu rejse hjem med en god Samvittighed! Mon dog Vælgerne skal have det mere tydeligt, forinden de reagerer?

Dertil kommer, at Loven, som den nu bliver, vil komme til at virke i høj Grad urimeligt, utilfredsstillende, idet de Landmænd, som trænger allerhaardst til en Haandsrækning, ikke kan faa den. De Eksempler fra Vestjylland, som findes som Bilag til det oprindelige Forslag, siger noget i saa Henseende. Nu ser jeg nok, trods den knapt afmaalte Tid, at § 12 nu indeholder en Bestemmelse om, at der i særlige Tilfælde